

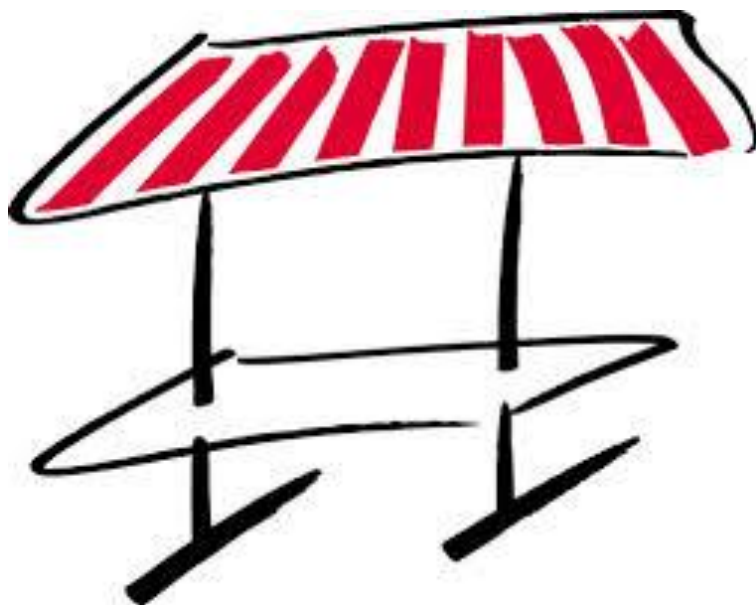
VERENIGING VAN GEPENSIONEERDEN "HET GOOI"

INFORMATIE BULLETIN

41^e jaargang nr. 3

juli 2025

Deze ruimte is nog steeds beschikbaar voor advertenties!
Informeer vrienden en kennissen

In dit nummer

<i>Van de redactietafel.....</i>	<i>4</i>
<i>Boekpresentatie Transmissie.....</i>	<i>5</i>
<i>Zij die uit ons oog verdwenen.....</i>	<i>12</i>
<i>Boek Transmissie: een geslaagd resultaat</i>	<i>13</i>
<i>Klimaatengineering</i>	<i>17</i>
<i>Tenslotte</i>	<i>21</i>

Van de redactietafel

Alles en iedereen lijkt wel van slag! In maart zaten we al buiten te eten en we zijn, terwijl het nog geen juli is, al aan de derde zomer toe. De NAVO-top is inmiddels achter de rug, dus we kunnen ons weer helemaal aan de sportzomer wijden.

In April ontving u een uitnodiging voor de presentatie van het boek over de Transmissie-activiteiten van PTI en de bedrijven waarin ze vanaf 1983 zijn opgenomen. Om logistieke redenen is die verstuurd als IB 41-2, zodat u nu IB 41-3 voorgeschoteld krijgt. Wederom veel aandacht voor het nieuw verschenen boek en een terugblik op een geslaagde presentatie.

Veel activiteiten draaien op een laag pitje, maar zullen na de vakantie weer vervolgd worden. Tips voor leuke bezigheden / bestemmingen in de vakantie hebben ons niet bereikt, maar misschien wilt u ons achteraf deelgenoot maken van uw vakantievermaak. We zien ze graag tegemoet.

Geniet van uw vrijheid en het mooie weer, en veel leesplezier.

de redactie

p.s.

Om kostenredenen wordt het bulletin nog steeds uitgebracht in zwart-wit, maar op onze website kunt u veel afbeeldingen en foto's bekijken in kleur, en kunt u ook doorklikken naar achtergrondinformatie.

Sluitingsdatum kopij voor het volgende nummer: 25 augustus 2025

Boekpresentatie Transmissie

Maandag 26 mei was het zover: de presentatie van het boek over de transmissieactiviteit van PTI en het vervolg daarop. De bijeenkomst vond plaats op historische grond: het voormalige terrein van PTI ten noorden van de Jan van der Heijdenstraat, in de ontvangstruimte van de Morgensterkerk die daar, op de plaats van het voormalige Sociaal Centrum (gebouw BC) gebouwd is; vertrouwd terrein, want we houden daar vaker bijeenkomsten van de vereniging.

Voor een goed gevulde zaal maakte Wim Bax, de redactievoorzitter, de aanwezigen deelgenoot van de ontstaansgeschiedenis van het initiatief voor dit boek en de inspanningen die het redactieteam heeft gepleegd om tot een waardig resultaat te komen. Vallen en opstaan, mee- en tegenvallers, het past allemaal heel erg bij het beschreven onderwerp. Maar de aanhouder wint, en het resultaat mag er wezen.

Het eerste exemplaar werd aangeboden aan Ton Koonen. Ton kwam aan het eind van de zeventiger jaren van de vorige eeuw, na zijn studie in Eindhoven, naar Hilversum, samen met de glasvezelactiviteiten die in die tijd van de NatLab-omgeving in Eindhoven verhuisden naar PTI in Huizen om verder ontwikkeld te worden tot verkoopbare toepassingen. Ton is sinds 2000 verbonden als hoogleraar aan TU-Eindhoven en een erkende autoriteit op het gebied van breedbandcommunicatie.

Wim Bax (links) overhandigt het eerste boek aan Ton Koonen

De overhandiging van het eerste exemplaar aan Ton onderstreept de betekenis die PTI en alle daarop volgende samenstellingen hebben gehad voor de ontwikkeling van dit vakgebied.

Breedbandcommunicatie is niet meer weg te denken uit de hedendaagse maatschappij. Het is als de zuurstof in de lucht: je realiseert je niet dat het er is, maar alles valt stil als het er echt niet is. Ton gaf in een mooie presentatie een overzicht van hoe de optische communicatietechnieken de transmissiewereld op z'n kop hebben gezet, waardoor het mogelijk werd aan de behoefte te blijven voldoen. En meer dan dat: ook snelheid, beveiliging energiegebruik en robuustheid delen mee in de vooruitgang.

Optical communication – the ongoing revolution in wired (and wireless) transmission

Ton Koonen

Emeritus professor, Bell Labs Fellow, IEEE Fellow, OPTICA Fellow

Former Chairman Electro-optical Communication Systems group (ECO)

Eindhoven Hendrik Casimir Institute / Institute for Photonic Integration

Dept. Electrical Engineering

Eindhoven University of Technology (2001-2021)

Part-time professor at University of Twente (1991-2000)

Technical group manager

Voorontwikkeling Transmissie / Forward Looking Work

Philips' Telecommunicatie Industrie / Lucent Technologies (1979-2000)

Boek-introductie "Transmissie van Philips naar Lucent Technologies"
Morgensterkerk, Hilversum, May 26, 2025

De presentatie is te groot om in zijn geheel in dit IB te worden opgenomen, maar we zullen hem beschikbaar maken via onze website.

Voor wie meer wil weten over dit vakgebied: Het KIVI organiseerde in 2024 een webinar waar Ton ook een rol in speelde. Dit webinar is gratis terug te kijken op het internet (ook zonder glasvezel) via de volgende link:

[Optical beams – the next breakthrough in broadband wireless communication - Activiteiten - Telecommunicatie - Vakafdelingen - Communities - KIVI](#)

En toen was het eindelijk tijd om zelf een boek te bemachtigen. Er waren voldoende exemplaren meegenomen om de aanwezige leden van de VGG met ruim 1100 gram bedrukt papier naar huis te sturen. Er ontwikkelde zich een gezellig samenzijn, niet alleen voor de transmissionarissen maar ook voor alle andere oud-collega's.

De leden van de VGG krijgen een boek mee naar huis.

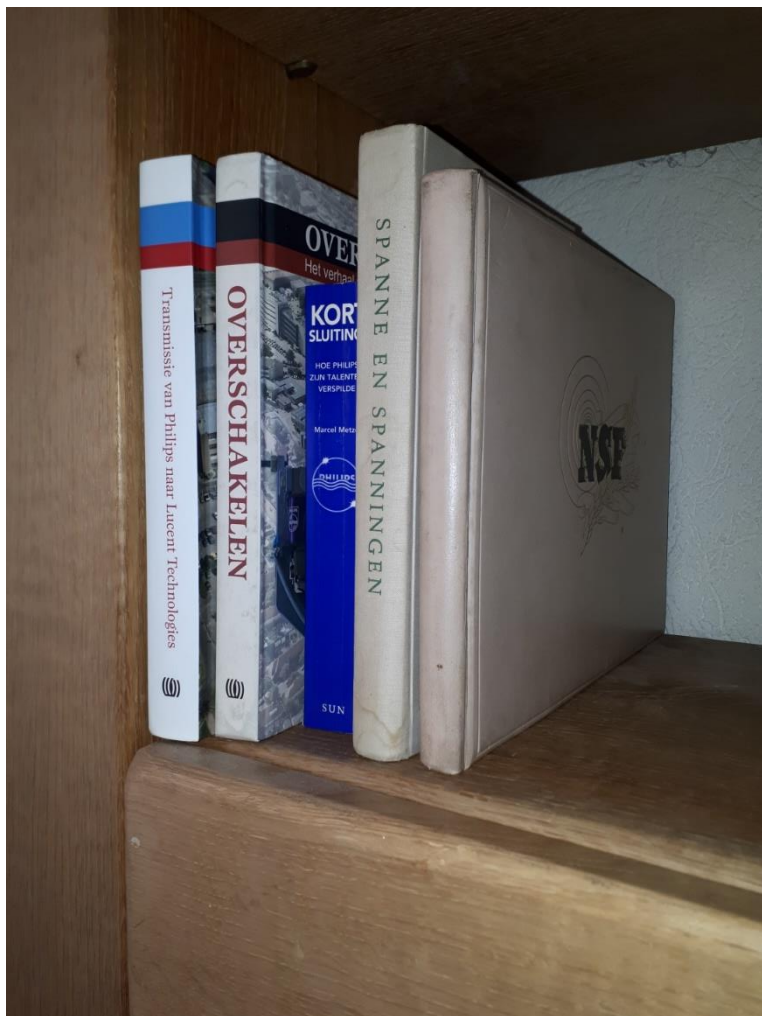
Hoe gaat het met jou?

We hadden een heel bijzonder verenigingslid in ons midden: Johan Engwerda, die op 1 april van dit jaar 100 jaar werd. Hij liet zich de kans niet ontnemen om nog eens wat oud collega's te zien en te spreken. Onze voorzitter had er de volgende overweging bij: "Het is maar goed dat niet alle leden zo oud worden; dan hadden we de oplage van dit boek moeten verdubbelen."

Jan van Leerdam in gesprek met Johan Engwerda

100 jaar telecommunicatie in 't Gooi

Zij die uit ons oog verdwenen

Wij hebben via een rouwbrief of anderszins kennisgenomen van het overlijden van:

Dhr. J.J.M. Ruijter	18 mei 2024	Maarssen
Dhr. J. Schoor	11 november 2024	Muiderberg
Dhr. A. Potuit	15 november 2024	Blaricum
Dhr. K. Heemskerk	2 maart 2025	
Dhr. J.S. Joustra	9 maart 2025	Soest
Dhr. G.E.L. Deltour	13 april 2025	Hilversum
Dhr. E.J. Kleefstra	9 juni 2025	Hilversum

De redactie en het bestuur van de VGG wensen alle nabestaanden veel sterkte toe bij het verwerken van dit verlies.

Het bestuur van de VGG

Boek Transmissie: een geslaagd resultaat

Het boek waar lang aan is gewerkt, werd op 26 mei 2025 gepresenteerd en toen aan velen uitgereikt. Na persoonlijk gerichte uitnodigingen waren er bijna 80 personen. De zaal van de Morgensterkerk (op het vroegere terrein van PTI) was vol. Na afloop van de presentatie zijn er 58 boeken overhandigd. Het is een prachtig uitgegeven boek geworden.

Het begin voor het boek

Na de succesvolle reünie, die in november 2022 in Huizen werd gehouden, is een groepje van vijf oud-medewerkers aan de gang gegaan. Zij vonden bekenden bereid om ook een bijdrage te leveren voor de teksten en voor de afbeeldingen.

Bij de namen van de acht auteurs is ook de in 2005 overleden oud-adjunct-directeur J.F. (Fré) Brouwer. Hij heeft na zijn pensioen gewerkt aan teksten voor een publicatie Geschiedenis Transmissie. Dat deed hij tot het in 1991 niet meer ging. Na bewerking door de redactie zijn veel teksten van Brouwer opgenomen in het nieuwe boek. Tot en met hoofdstuk 5 is de inhoud voor een belangrijk deel gebaseerd op informatie van Brouwer.

De redactie bestaat uit de volgende personen: Wim Bax (voorzitter), Hans Buijs, Jaap Groeneveld (eindredactie), Pascal de Haas, Huub van Helvoort en Jan van Zalingen. De redactie en andere auteurs hebben een geweldige prestatie geleverd. Zij hebben veel technische en organisatorische gegevens van lang geleden heel leesbaar gepubliceerd. Jaap Groeneveld was eindredacteur, maar ook (mede)auteur van veel paragrafen in diverse hoofdstukken. Hij heeft daarvoor de interviews gedaan.

Punten van de inhoud

Het boek behandelt de activiteit Transmissie vanaf 1932 tot 2003. Het begin was in Eindhoven. Vanaf 1946 is het werk vooral in Hilversum en Huizen uitgevoerd, maar ook in veel andere plaatsen. Voor mij zijn de volgende punten belangrijk.

Het boek beschrijft in delen 1, 2 en 3 drie duidelijk te onderscheiden periodes, waarna nog drie bijlagen volgen.

Deel 1: 1933-1983, Philips; *hoofdstukken 1 t/m 6 (pag. 10-126).*

- De eerste draaggolftelefonie is gerealiseerd door PTT, waarna het vervolgd werd bij Philips in Eindhoven; ook in de jaren van de Tweede Wereldoorlog.
- In 1946 ging de groep van Eindhoven naar de NSF in Hilversum. Daarvan veranderde de naam in 1947 in PTI.
- De overgang van gebruik van radiobuizen naar vooral transistors.
- Al in 1948 waren er in Hilversum de eerste contacten met Bell Labs.
- De productie vanaf 1945 komt uitvoerig aan de orde, waarbij is volstaan met aan Transmissie gerelateerde producten.
- Digitale systemen worden ontwikkeld vanaf begin jaren 1960. Het boek geeft details van de eerste projecten.
- Behalve foto's van apparatuur en gebouwen, zijn er foto's van bepaalde personen en van groepen personen, met vermelding van de jaren en dikwijls met de namen.
- In de tekst staan zonder foto de namen van de leidende personen. Daarbij ook veranderingen van de organisatie. Maar ik vond geen opgaven van aantallen medewerkers.
- In een aantal tabellen wordt de omzet geven, met onderscheid tussen Nederland en export. Periodes zijn 1946-1958, 1959-1969 en 1970-1981.

Deel 2: 1983-2003, met AT&T en Lucent Technologies; *hoofdstuk 7 t/m 9 (pag. 128-240).*

- Op de titelpagina van dit deel staat een foto in vogelvlucht met alle medewerkers. Daarvan zou je het aantal kunnen tellen. Bij de start op 01-01-1984 was het totaal van diverse plaatsen ca. 3000.
- Hoofdstuk 7 begint met motivering van de samenwerking met AT&T, met daarbij een speciale rol van G. Jeelof van de Raad van Bestuur. De top van divisie Telecom Systems had Transmissie buiten de fusie willen houden, maar AT&T wilde het er graag bij.
- Het boek geeft een overzicht van de organisatie met daarbij de namen van de periode 1984-1990; voor mij zijn er bekende personen van destijds bij.
- Interessant om te lezen vindt ik o.a. de paragraaf: Voorwaarden voor topprestaties.

- In 2003 is veel informatie overgedragen aan PKI in Neurenberg. De productie van de laatste ontwikkelingen in Huizen is overgegaan naar een nieuwe fabriek van Lucent in Shanghai (China).
- De inhoudsopgave van het boek geeft meer interessante onderwerpen. Ik heb nu niet de tijd en ruimte om daar iets over te schrijven.

Deel 3: 2003-2025, het vervolg; (pag. 242-261).

Ook op de titelpagina van dit deel staat een foto in vogelvlucht met alle medewerkers. Dit deel geeft vooral dierbare herinneringen aan het werk en aan situaties. Het geeft ook herinneringen en aan de geslaagde reünie in 2022.

In **Bijlage 1, 2 en 3** staan overzichten van geleverde projecten apparatuur transmissie in de jaren 1949 t/m 1999. Daar worden jaartallen, soorten projecten en plaatsen in heel veel verschillende landen genoemd. In volgorde van Bijlage 1, 2 en 3 zijn de landen: Nederland, Australië, Denemarken, Libanon, België, Zweden, Finland, Zwitserland, Verenigd Koninkrijk, Italië, India, Canada, Saoedi-Arabië, Brazilië, China, Tunesië, Mexico, Noorwegen, Taiwan, Verenigde Staten, Duitsland, Oostenrijk, Algerije, Ierland, Colombia, Indonesië, Jemen, Irak, Koeweit, Portugal.

Bijzonder om te lezen zijn ook de kleine paragrafen Varia, die op acht passende plaatsen zijn opgenomen. Daarin staan meestal niet-technische onderwerpen

Terugblik over het ontstaan van dit boek

Karel Hubée [¹], een vroegere directeur van PTI, was bereid om voor het boek *Overschakelen* het Voorwoord te schrijven na inzien van een groot deel van de inhoud. Toen ik in september 2013 op bezoek bij hem was, gaf hij als eerste reactie over de concept tekst van het boek zijn teleurstelling over ontbreken van de Transmissie-activiteiten bij Philips. De reden was, dat hij tijdens zijn inwerkperiode bij PTI van de directeur C.P.L. van Doveren had gehoord, dat Transmissie belangrijk is geweest voor het ontstaan van PTI. Gelukkig wilde Hubée toch zijn best doen voor het Voorwoord.

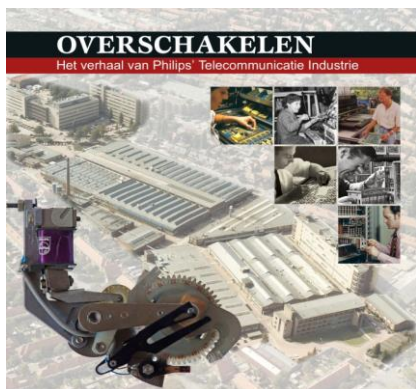
Ik begreep de teleurstelling van Hubée pas goed in oktober 2013, nadat ik onverwacht een bundel overhandigd kreeg met documenten die lang geleden zijn geschreven en verzameld door Fré Brouwer. Hij had ze in 1991, met een verzoek om een vervolg, gezonden aan Bernard Radstake († 05-02-2014). Die was in 1991 een bij Brouwer goed bekende medewerker van de Technisch Commerciële Afdeling Transmissie (is op pag. 81 kort genoemd).

Ik heb de bundel ontvangen van zijn broer Herman Radstake. Bernard had de bundel in oktober 2013 aan Herman overhandigd, omdat hij zijn einde voelde naderen. Tot zijn spijt had hij geen vervolg kunnen maken, maar hij had de bundel bewaard omdat het belangrijke informatie was.

Na het verschijnen van het boek *Overschakelen* bleken belangrijke oud-medewerkers van PTI teleurgesteld over het gemis van de Transmissie-activiteiten. Door de beschikbaarheid van de bundel met informatie van Fré Brouwer over de historie van Transmissie, zag vooral Jaap Groeneveld (eindredacteur van *Overschakelen*) een reden om moeite te doen voor een extra boek.

De ondertitel van *Overschakelen, Het verhaal van Philips' Telecommunicatie Industrie*, gaf destijds bij enkelen aanstoot als zijnde onvolledig. Met dit nieuwe boek, met de ondertitel *Herinneringen aan een vooraanstaande industrie (1933-2003)* is hier recht aan gedaan. De redactie heeft het uiterlijk van het nieuwe boek bewust sterk laten lijken op *Overschakelen*, zodat ze samen een sieraad vormen in de boekenkast.

Rom van der Schaaf,
destijds initiatiefnemer van *Overschakelen*

¹ K. Hubée was in 1984 algemeen directeur geworden van APT. Na diverse andere posities is hij in 2013 gepensioneerd.

Klimaatengineering

Ineens stond in mijn dorp dit reclamebord. De naam ‘Justdiggit’ kende ik van een hele tijd terug, door een tv-documentaire. Ik dacht dat die club een stille dood gestorven was, maar kijk aan, er zit nog leven in. Ik besloot om er weer eens in te duiken.

We moeten daarvoor terug naar 2009 toen Peter Westerveld besloot in actie te komen. Deze Peter Westerveld was, hij leeft niet meer, een ‘witte Afrikaan’, geboren in 1951 in Tanganyika, het huidige Tanzania. Hij staat te boek als fotograaf, schilder, kunstenaar, kortom een man met een artistieke inslag.

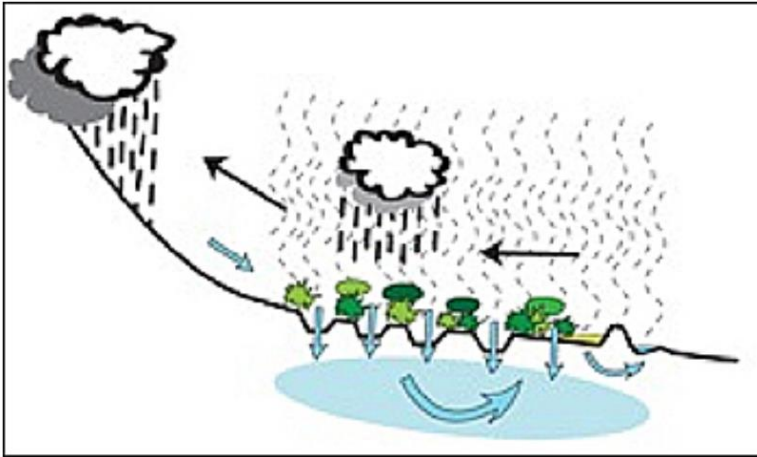
Hij zag met lede ogen aan hoe het land waar hij aan verknocht was, steeds verder uitdroogde en verwerd tot woestijn. En dat terwijl er toch eigenlijk voldoende regen viel. Maar zoals op veel plaatsen op de wereld is de bodem, door groot-schalige houtkap en verkeerd bodemgebruik, niet in staat om het water vast te houden. De bodem droogt uit, klinkt in, en als het dan regent spoelt de bovenlaag weg en schiet je er niets mee

op.

Hij maakte een uitgebreide studie van hoe het water zich gedraagt op het Afrikaanse continent: waar de vochtige lucht vandaan komt, waar het regent, waar en waarlangs het weer verdwijnt. Hij dacht in het groot en verzoon een plan om Afrika, te beginnen bij Tanzania, te vergroenen door de grondwaterstromen te reguleren en in corridors te verdelen over het land. Hij wilde dat bereiken door op de hellingen van het land langs de hoogtelijnen, dus dwars op het natuurlijke verval, flinke geulen te graven van een paar meter diep en breed, waarin het regenwater de gelegenheid zou krijgen in de bodem te zakken en zich te verzamelen in een grondwaterstroom. De zwaartekracht zou ervoor zorgen dat het water aan de voet van de hellingen aan het oppervlak zou komen om de mensen en dieren als drinkwater te dienen, zonder pompen. ‘Alleen een paar bulldozers en wat diesel, een kind kan de was doen!’.

Samen met Dennis Karpes richtte hij in 2009 de NAGA-stichting op: Peter ging over de ideeën en de plannen, Dennis over de publiciteit en de uitvoering. Maar ja, een plan dat te simpel is om waar te zijn, breng dat maar eens aan de man. Want er zijn natuurlijk wel financiën en vergunningen voor nodig.

Er werden prachtige animaties gemaakt waarmee de stichting de boer opging om bekendheid te krijgen en fondsen te werven.

Maar zoals vaak in dit soort situaties ontstond er onenigheid over de zeggenschap over de fondsen en stond ineens al het werk stil. Peter trok zich terug uit het project en overleed plotseling in 2014.

In deze woelige periode raakte de cineaste Mariëtte Faber geïnteresseerd in deze aanpak. Ze wilde er graag een film over maken, maar de financiering vormde een probleem. Toch kreeg ze het met een enorme crowdfundingactie voor elkaar en maakte een prachtige film over Peter Westerveld en zijn ideeën. Deze film werd in 2016 op de tv uitgezonden door Human en is me tot op de dag van vandaag bijgebleven. De film is nog terug te zien op NPOstart en op youtube.

Dennis Karpes liet het er niet bij zitten en ging door met een nieuwe stichting 'Justdiggit'. De aanpak veranderde wel: geen grootschalige ingrepen, maar veel kleine ingrepen in de vorm van halve maantjes, maar met dezelfde intentie, water vasthouden. En het effect is geweldig: in een tijdsbestek van een paar jaar verandert een woestijnlandschap in een groen gebied waar mens en dier voldoende eten vinden. Door op kleinere schaal te werken is het mogelijk de lokale bevolking direct bij deze transformatie te betrekken door goede voorlichting en de verschaffing van eenvoudige gereedschappen. Grote projecten zijn in uitvoering, niet alleen in Tanzania en Kenia, maar ook o.a. in Marokko en Niger. Hoopvolle ontwikkelingen, Het internet blijkt als zo vaak een boeiend terrein voor expedities, zonder dat je daar een hele serie injecties voor moet halen. De links onderaan dit artikel helpen u hopelijk verder op weg.

Dennis heeft inmiddels, na 13 jaar inzet voor ‘Justdiggitt’ afscheid genomen, maar, blijkens het affiche waar ik mee begon, is de club nog springlevend.

Van harte aanbevelen.

Herman Goossens

TEDx-Amsterdam: www.youtube.com/watch?v=qPdHcAuRKuQ

Promo Justdiggitt: www.youtube.com/watch?v=sVi_nUXbOj4

De film: www.youtube.com/watch?v=PytWkGmkw2c

Over de film: www.human.nl/documentaires/artikelen/2doc-de-man-die-de-wereld-wilde-veranderen

Regreening in Niger: www.youtube.com/watch?v=xbBdIG--b58

Tenslotte

Tom

bron: Trouw, 7 juni 2025

Wees gerust, u heeft nog 4 maanden om te oefenen.

VGG-ACTIVITEITEN en CONTACTPERSONEN

secretaris@vegege.nl

www.vegege.nl

Redactieteam Informatie Bulletin

Eindredactie:

Hr. H.J.M. Goossens tel. 5310101

Hasselaarlaan 66, 3755 AX, Eemnes

Email: hjm.goossens@gmail.com

Opmaak en vormgeving:

Hr. J. Rebel tel. 5256649

De sociëteit:

Larenseweg 165 - 167

1222 HG Hilversum

Telefoon 6855471

Gebouwbeheerder:

Voor gebreken of onderhoud:

Hr. A. van Bruchem tel. 0642233490

(Klachten etc. a.u.b. noteren in het zwarte boek op de bar van de soos!!!)

Activiteiten:

Bridge (wo-middag)

Hr. H.J.M. Goossens tel. 5310101

Biljarten (wo- en do-middag):

Hr. L.A.C. Aquina (wo) tel. 6830613

Hr. A.A. Rigter (do) tel. 6944000

Klaverjassen (di- en do-middag):

Mevr. H.A. Sloot tel. 0623265254

Hr. J. Bakels tel. 0620057827

Klaverjassen Erfgooiers (di-avond):

Mevr. J. Langhorst tel. 0640235042

Klaverjassen DOS (do-avond):

Hr. A. Westgeest tel. 0648919672

Hr. H. Vos tel. 0611413549

Klokkenclub (di-, do-, vrijdag):

Hr. J.D. Grondman tel. 6858767

Vacant

Bestuur:

Vz.: Hr. H.L.M. Raaijmakers

tel. 030-6378766

1^e secr.: Hr. J. Rebel tel. 5256649

2^e secr.: Hr. Fr. v.d. Post tel. 6560212

1^e penn.: Hr. Fr. Dams tel. 6421374

2^e penn.: Hr. J. Sloot tel. 0618891884

Pensioenzaken:

Hr. G.J. Visscher tel. 5881085

Hr. H.L.M. Raaijmakers tel. 030-6378766

Eindredactie Informatie Bulletin:

Hr. H.J.M. Goossens tel. 5310101

Gebouwenbeheer:

Hr. A. van Bruchem tel. 0642233490

Telefoonnummers:

Telefoonnummers vermeld zonder kengetal hebben allemaal kengetal 035.

Bestuursvergadering:

Meestal de eerste maandagmiddag van de maand.

de Toekomst

de Toekomst is een full service cross media bedrijf met een unieke combinatie van interactieve en grafische media.

Print media

- studio
- drukkerij
- print & copy
- sign & display

Online media

- design
- apps en mobile
- websites & cms
- online marketing

Een keer kennismaken? Bel 035 7200 600 of mail naar info@detoekomst.nl
U bent van harte welkom bij onze inspirerende locatie in Hilversum.

Loosdrechtseweg 198 – 1215 KD Hilversum
telefoon +31 35 72 00 600 – info@detoekomst.nl

LARENSEWEG 187
TEL. 6858390 H'SUM

**VOOR AL UW CV AANLEG
EN STORINGEN**

- *GAS en WATERLEIDING*
- *SANITAIR-ELEKTRA*

